

Schwarz, Michal; Blažek, Václav

Werner Winter (25.10.1923–7.8.2010)

Linguistica Brunensia. 2011, vol. 59, iss. 1-2, pp. 286-299

ISBN 978-80-210-5507-0

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115201>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

- 18 (1972): S. 106–113, S. 234–237;
 19 (1973): S. 118–120, S. 252–257;
 20 (1974): S. 96–102, S. 210–213;
 21 (1975): S. 110–112, S. 247–253;
 22 (1976): S. 111–113, S. 221–225;
 23 (1977): S. 119–121, S. 232–234;
 24 (1978): S. 116–120, S.232–241;
 25 (1979): S. 114–118, S. 241–243;
 26 (1980): S. 124–127, S.243–247;
 27 (1981): S. 116–120, S. 246–248;
 28 (1982): S. 115–119, S. 239–244;
 29 (1983): S. 146–151, S. 243–244;
 30 (1984): S. 149*–151*, S. 286*–291*;
 31 (1985): S. 204–214, S. 414–421;
 32 (1986): S. 226–230, S. 710–715;
 33 (1987): S. 432–451;
 34 (1988–1990): 935–962.

Schmidova bibliografie do roku 1993 byla publikována v jeho ‘vybraných spisech’ (1994), publikovaných k jeho 65. narozeninám, které posloužily i nám jako zásadní zdroj informací. Festschriftu se dočkal k 70. narozeninám:

Namenskundliche Beiträge : Wolfgang P. Schmid zum 70. Geburtstag / Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Mainz. Friedhelm Debus ... (Hrsg.). Stuttgart : Steiner (Akademie der Wissenschaften und der Literatur <Mainz>: Abhandlungen der Geistes- und Sozialwissenschaftlichen Klasse / Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Mainz ; Jg. 2001, Nr. 1).

Poděkování

Tato studie vznikla pod záštitou Centra pro interdisciplinární výzkum starých jazyků a starších fází moderních jazyků (MSM 0021622435) na Masarykově univerzitě v Brně, a díky grantu GAAV, č. IAA901640805. Současně bychom rádi vyjádřili náš vděk Jitce Bartošové za neocenitelnou administrativní pomoc.

Ondřej Šeřčík
 sefcik@phil.muni.cz

Václav Blažek
 blazek@phil.muni.cz

Werner Winter (25.10. 1923 – 7.8. 2010)

Během roku 2010 opustilo svět živých hned několik indoeuropeistů nejzvučnějších jmen, mj. Johann Knobloch (5.1. 1919–25.7. 2010; jeho medailonek i s bibliografií byl zveřejněn v *Linguistica Brunensia* A 54, 2006, 223–230), Wolfgang Schmid (25.10. 1929–22.10. 2010) a Werner Winter. Právě posledně jmenovaný dokázal úspěšně překročit hranice indoevropské jazykové rodiny a úspěšně se profilovat i studiem jazyků geograficky, strukturálně a geneticky nanejvýš vzdálených. Takováto všestrannost, je-li doplněna brilantními argumentačními schopnostmi a úsporným vyjadřováním, řadí Wernera Wintera mezi největší osobnosti na poli historické i deskriptivní lingvistiky.

Werner Winter studoval na univerzitách v Hamburгу a Bernu, kde také roku 1949 obhájil disertaci „Prothetische Vokal' im Griechischen“ (tiskem 1950a). Pozoruhodné je, že jeho univerzitní dráze předcházela kariéra cirkusového krotitele divoké zvěře. Můžeme se jen domýšlet, zda to byla cesta, jak se vyhnout narukování do Wehrmachtu. Každopádně Winterovo rozhodnutí věnovat se jazykovědě bylo mimořádně šťastné hned pro několik lingvistických disciplín. V letech 1950–53 se vrací do Hamburгу v pozici *Lehrbeauftragter*, další čtyři roky (1953–57) působí na University of Kansas v Lawrence jako *assistant professor*. Odtud přechází na University of Texas v Austinu, kde roku 1961 získává pozici *full professor*. V roce 1964 se vrací do Německa, kde následujících 28 let vede katedru indoevropské a obecné jazykovědy na univerzitě Christiana-Albrechta v Kielu. Během této doby se často vracel na americké univerzity jako hostující profesor, mj. do Texasu a Kansasu, kde v USA začínal, ale též do Berkeley, na UCLA, Stanford a Yale. Neopomíjel ani evropskou akademickou půdu. Mj. přijal pozvání přednášet na univerzitách v Kodani, Kaliningradu či Poznani. Právě zde byl vydán sborník jeho stěžejních článků o tocharštině (1984a) a také zde obdržel čestný doktorát (1984). Další mu byl udělen r. 2000 v Kaliningradu.

Od 60. let 20. st. spolupracoval s nakladatelstvím Mouton (od r. 1976 Mouton de Gruyter), kde řídil sérii *Janua Linguarum*, z níž nejprve vzešla *Series Critica*, která se posléze v 70. letech transformovala v *Trends in Linguistics*, se subsériemi *Studies and Monographs*, *Documentation*, *State-of-the-Art Reports*. Díky své všestranné erudici a mimořádné pracovitosti jako editor prosadil vydání přibližně 220 publikací, mj. takových fundamentálních kompendií jako *A Handbook of Old Chinese Phonology* W. H. Baxtera (1992), *Comparative Austronesian Dictionary* D. T. Tryona a M. D. Rosse (1995); *Indo-European and the Indo-Europeans* T. Gamkrelidzeho a V. Ivanova (1995; anglický překlad ruské verze z r. 1984); *Atlas of languages of intercultural communication in the Pacific, Asia and the Americas*, S. A. Wurma, P. Mühlhäuslera a D. T. Tryona (1996); *A Historical Dictionary of Yukaghir* I. Nikolaevové (2006) a mnoho dalších.

Jako všeobecně uznávaný lingvista byl Werner Winter členem edičních rad řady předních lingvistických časopisů, např. *Journal of Indo-European Studies*, *Quaderni semantici*, *Studies in Contrastive Linguistics*, *Tocharian and Indo-European Studies*, nejruznějších společností a akademických institucí, mj. *Societas Linguistica Europaea* (sekretář 1966–91, president 1991–92), *Linguistic Society of America*, *Linguistic Society of Nepal*, *Deutsche Forschungsgemeinschaft*, *Institut für Deutsche Sprache*, *Alexander von Humboldt Foundation*, *Academia Europaea*, *Finnish Academy*, *Linguistic Society of Nepal*, ale také ředitel *Linguistic Survey of Nepal* (1980–84).

Svůj indoevropsický rozjezd Werner Winter zahájil sérií studií o stěžejních indoevropských jazycích, sanskrtu a řečtině. Brzy svůj zájem rozšiřuje o jazyky germánské, kterým věnuje celkem 17 publikací. Zvýšenou pozornost mezi indoevropisty si získal sérií článků věnovaných arménštině (22 titulů). Dvojí, výjimečně i trojí rozdílné kontinuanty indoevropských protofonémů v arménštině bez poziční podmíněnosti ho přivedly k formulaci odvážného závěru: arménština, počínaje klasickými texty z 5. st., představuje konglomerát dvou či spíše tří různých indoevropských jazyků (1966b).

Publikačně nejsilnějším polem Wenera Wintera se jednoznačně staly tocharské jazyky. Vedle 12 recenzí o nich napsal 54 článků, z nichž mnohé vyšly podruhé v souhrnných sbornících *Studia Tocharica* (Poznaň 1984) a v dvousvazkových *Kleine Schriften* (Bremen 2005). Na titulech Winterových prací si lze všimnout i toho, jak se průběžně ustalovala tocharologie. Do roku 1959 píše Winter jméno „tocharský“ výhradně v uvozovkách. V člancích Winter pracoval na edici a revizích překladů tocharských rukopisů (1958a, 2003b), dotýkal se tocharských literárních žánrů a metriky (1955f, 1959b), klasifikace tocharských jazyků (1955g). K tocharské dialektologii (1958c) přispěl i studii vztahů a výpůjček mezi jazyky A a B (1962d, 1962i). Věnoval se také významu tocharštiny pro indoevropskou rekonstrukci a lingvistickou teorii (1960d, 1962c, 1965e, 1969e, 1980b, 1982b, 1992c, 1993b). Nejčastěji se zaměřoval na gramatické jevy (1961c, 1962e, 1965f, 1968a, 1970e, 1980f, 1990d, 1991b, 1992k, 1994b, 1994c) a vývoj hlásek při srovnávání lexika jazyků

A i B (1972c, 1976b, 1978b, 1980e, 1984c, 1984d, 1985c, 1987e, 1988b, 1988d, 1989c, 1989d, 1990b, 1993d, 1997a, 1998e, 1999f). Přirozeně se zabýval i vztahy tocharštiny a okolních jazyků (1963a, 1971b, 1984e, 1984i – etnonymum, 1989b) a napsal studie o tocharských číslovkách (1987c, 1992i). Není divu, že se po tak širokém záběru stal vyhledávaným tocharologickým editorem. Kromě podílu na publikaci *Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nātaka of the Xinjiang Museum, China* (1998b), musíme zmínit i vydání první části (hesla na A-J) slovníku *Dictionary and Thesaurus of Tocharian A* (2009a). Práce na slovníku byla započata kvůli objevům nových textů, díky čemuž je Pouchův *Thesaurus* (1955) v některých ohledech neaktuální. Po Winterově odchodu nicméně visí nad dalším postupem prací otazník. Winterova poslední editorská činnost patřila také řadě *Tocharian and Indo-European Studies*, z níž 12. číslo vyjde teprve posmrtně (2011).

Relativně málo svých studií věnoval Werner Winter jazykům balto-slovanským. Přesto po sobě na tomto poli zanechává výrazný odkaz, formulaci zákona (1978c, 2002), který začal být označován jeho jménem, tedy Winterův zákon (někdy Winterův-Kortlandtův zákon).

Z obecně indoeuropeistických témat stojí za pozornost jeho zájem o problematiku číslovek, jejich vnitřní strukturu a etymologii. Věnoval jim několik pronikavých článků (1987c, 1989a, 1990g, 1992d, 1992g, 1992i), jejichž závěry jsou všeobecně přijímány. Neomezoval se však pouze na indoevropské jazyky. Se stejnou erudicí analyzoval i vnitřní strukturu číslovek v jazycích Nepálu (1999e).

Svou roli ředitele *Linguistic Survey of Nepal* (1980–84) nepojal Winter formálně, ale využil ji k seznámení se s jazykovými typy zcela odlišnými od struktur jazyků indoevropských. Sinotibetským jazykům Nepálu věnoval celkem 14 publikací (1985a, 1985d, 1986a, 1986b, 1987b, 1990f, 1991a, 1992f, 1992h, 1996, 1997f, 1999e, 2003a, 2004).

Další oblastí neindoevropských zájmů Wenera Wintera se stal americký Jihozápad, konkrétně yumská větev jazykové rodiny *hoka*, které věnoval 13 publikací.

Výjimečnost Wenera Wintera spočívala v tom, že v sobě spojoval vynikajícího filologa operujícího se starými literárními jazyky na jedné straně, i deskriptivního lingvistu, který poprvé moderními metodami popisuje neliterární jazyky, na straně druhé, ale neméně též pronikavého etymologa a současně typologa. V éře mikrospecializací je taková všestrannost nanejvýš vzácná a dost možná i vysvětluje, proč po penzionování Wenera Wintera už jeho místo nebylo obsazeno...

Z tohoto stručného lingvistického profilu se zdá, že Winter měnil v lingvistické zlato (téměř) vše, do čeho se pustil. I když mu bylo vymezeno úctyhodných 60 let tvůrčí vědecké a publikační činnosti, můžeme jen litovat, že jich nebylo více.

Tematický přehled bibliografie Wenera Wintera

indoevropský obecně: 1952a, 1953a, 1963c, 1968b, 1970a, 1982a-b, 1989a, 1990g, 1992g, 1994d, 1995b.

řecký: 1950a, 1950c, 1951, 1956a, 1958d, 1960h, 1993f, 1994a.

staroindický: 1950b, 1955b, 1962k, 1980a, 1987d, 1993f.

tocharské: 1952c, 1955f, 1955g, 1955i, 1958a, 1958c, 1959b, 1960d, 1961c, 1962c, 1962d, 1962e, 1962i, 1963a, 1963d, 1965e, 1965f, 1968a, 1969e, 1970e, 1971b, 1072c, 1975d, 1976b, 1976f, 1978b, 1980b, 1980e, 1980f, 1981a, 1981b, 1982b, 1982d, 1984a, 1984c, 1984d, 1984e, 1984g, 1984i, 1985c, 1987c, 1987e, 1988b, 1988d, 1988e, 1989b, 1989c, 1989d, 1990b, 1990c, 1990d, 1991b, 1991c, 1992c, 1992i, 1992k, 1993b, 1993d, 1993e, 1994b, 1994c, 1997a, 1997d, 1998b, 1998e, 1999f, 2001, 2003b, 2003c, 2005, 2009a, 2009b, 2011.

iránské: 1975a.

baltoslovanské: 1978c, 1980d, 2002.

germánské: 1953c, 1955d, 1958b, 1959e, 1959g, 1960b, 1960g, 1962a, 1962b, 1965b, 1965c, 1967a, 1971d, 1972d, 1979c, 1987d, 1999c.

- arménský:** 1954a, 1954b, 1955a, 1955c, 1955e, 1956c, 1957b, 1959c, 1960c, 1961d, 1962f, 1965d, 1966b, 1975c, 1980d, 1983b, 1992c, 1992d, 1993b, 1997e, 1998c, 1999a.
- albánský:** 1958e.
- yumské:** 1957a, 1966a, 1976d, 1998d.
- walapai:** 1963b, 1976c, 1983a, 1990e, 1992e, 1995c, 1998a.
- paipai/akwa'ala:** 1967c.
- wašo:** 1970f.
- jazyky Nepálu:** 1985a, 1986a, 1992h, 1996, 2004.
- rai:** 1985d, 1987b, 1991a, 1992f.
- bantawa:** 1986b, 1990f, 1997f, 2003a.
- altajské:** 1956b, 2010 (spolueditor).
- laryngály:** 1960c, 1960d, 1965a, 1965d, 1965e.
- problematika překladu:** 1961a, 1961b, 1964c, 1964d, 1969d, 1970d = česky.
- jazyk a styl:** 1962g, 1962h, 1964b, 1967b, 1969c.

Bibliografický přehled publikací Wenera Wintera

- (1949): „Goethe und die Demokratie. Notizen zum Vortrag von Thomas Mann“, *Berner Student* 17, 214–216.
- (1950a): *Studien zum 'Prothetischen Vokal' im Griechischen. Hamburger Arbeiten zur Altertumswissenschaft* 7, Hamburg: Hansischer Gildenverlag.
- (1950b): „On the origin of the samprasaraṇa reduplication in Sanskrit“, *Language* 26, 365–370.
- (1950c): „The reduplication type *bharībharti/bharibhrati* in Greek“, *Language* 26, 532–533.
- (1951): „Two Greek names for the truffle“, *American Journal of Philology* 72, 63–68.
- (1952a): „An Indo-European prefix **h₂-* ‘together with’“, *Language* 28, 186–191.
- (1952b – recenze): Hans Krahe: Ortsnamen als Geschichtsquelle + Sprachwissenschaft im alten Europa, *Language* 28, 269–272.
- (1952c – recenze): Jean Filliozat, Fragments de textes koutchéens de médecine et de magie, *Language* 28, 286–288.
- (1953a): „Gruppe und Reihe. Beobachtungen zur Systematik indogermanischer Zählweise“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 71, 3–14.
- (1953b – recenze): Bruno Schnell, Der Aufbau der Sprache, *Language* 29, 193–195.
- (1953c – recenze): Heinz Koss, Die Entwicklung neuer germanischer Kultursprachen von 1800 bis 1950, *Language* 29, 195–197.
- (1954a): „Problems of Armenian phonology I.“, *Language* 30, 197–201.
- (1954b – recenze): Dirair Froundjian, Armenisch-deutsches Wörterbuch, *Language* 30, 406.
- (1955a): *Armenian manuscripts*, An exhibit at the University of Kansas Library, Kansas: Lawrence.
- (1955b): „Nochmals vedisch *aśnātī*“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 72, 161–175.
- (1955c): „Problems of Armenian phonology II.“, *Language* 31, 4–8.
- (1955d): „Juncture in Proto-Germanic: some deliberations“, *Language* 31, 530–532.
- (1955e): „Armenian cryptography“, *Armenian Review* 8, 53–56.
- (1955f): „Some aspects of ‘Tocharian’ drama: Form and techniques“, *Journal of the American Oriental Society* 75, 26–35.
- (1955g): „A linguistic classification of ‘Tocharian’ B texts“, *Journal of the American Oriental Society* 75, 216–225.
- (1955h): [Bibliographical contributions (Russian literature) to Joseph Rubinstein, *Catalogue of books burned and banned*.]

- (1955i – recenze): Emil Sieg & Wilhelm Siegling, Tocharische Sprachreste, Sprache B, *Language* 31, 105–109.
- (1956a – recenze): Emmett Bennett, The Pylos Tablets + Vladimir Georgiev, Slovar' krito-miken-skix nadpisej; Dopolodnie, *Language* 32, 504–508.
- (1956b – recenze): Robert P. Blake & Richard N. Frye, History of the Nation of the Archers (The Mongols) by Grigor of Akanc', *Zeitschrift für Deutschen Morgenländischen Gessellschaft* 106, 224–226.
- (1956c – recenze): N. E. Vrouyr, Répertoire étymologique de l'arménien, *Zeitschrift für Deutschen Morgenländischen Gessellschaft* 106, 227.
- (1957a): „Yuman languages I: First impressions“, *International Journal of American Linguistics* 23, 18–23.
- (1957b – recenze): M. A. van den Oudenrijn, Eine alte armenische Übersetzung der Tertia Pars der Theologischen Summa des hl. Thomas von Aquin, *Speculum* 32, 620–622.
- (1957c – recenze): Werner Winter & O. P. Backus, Indiana Slavic Studies I., *American Slavic and East European Review* 16, 571–572.
- (1958a + von Gabain, Annemarie): *Türkische Turfantexte IX: Ein Hymnus an der Vater Mani auf 'Tocharisch' B mit alttürkischer Übersetzung. Abhandlungen der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Klasse für Sprachen, Literatur und Kunst* 2, Berlin: Akademie Verlag.
- (1958b + Shaw, Leroy R. & Winter, Ingrid; eds.): *Active German. Reader*, Austin, TX [Preliminary Edition].
- (1958c): „Zur Dialektgliederung von 'Tocharisch' B“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 75, 233–237.
- (1958d – recenze): Michael Ventris & John Chadwick, Documents in Mycenaean Greek, *American Journal of Philology* 79, 201–208.
- (1958e – recenze): Leonard Newmark, Structural grammar of Albanian, *Language* 34, 522–530.
- (1959a): „Über eine Methode zum Nachweis structureller Relevanz von Oppositionen distinktiver Merkmale“, *Phonetika* 4, 28–44.
- (1959b): „Zur 'tocharischen' Metrik“, *Akten des XXIV. Internationalen Orientalistenkongress München 1957*, 520–521.
- (1959c): „Some remarks on a plan for a repertory of Armenian etymology“, *Akten des XXIV. Internationalen Orientalistenkongress München 1957*, 447.
- (1959d): „[Obituary] Johann Albert Debrunner“, *Language* 35, 335–336.
- (1959e – recenze): Oscar Landau, Mykenisch-griechische Personennamen (Studia Graeca et Latina Gothoburgensia 7.), *American Journal of Philology* 80, 325–328.
- (1959f – recenze): Carl Hj. Borgstrom, Innforing i sprogvitenskap, *Language* 35, 303–306.
- (1959g – recenze): Eberhard Zwirner & Wolfgang Bethge, Lautbibliothek der deutschen Mundarten, *Language* 35, 712–715.
- (1960a, ed.): *Evidence for laryngeals*, Austin, TX: University of Texas Press.
- (1960b + Shaw, Leroy R. & Winter, Ingrid; eds.): *In einer deutschen Stadt. Active German readings* Book 1, New York: Holt.
- (1960c): „Armenian evidence for Proto-Indo-European laryngeals“, in: Werner Winter (ed.), *Evidence for laryngeals*. Austin, TX: University of Texas Press, 27–40.
- (1960d): „Tocharian evidence for Proto-Indo-European laryngeals“, in: Werner Winter (ed.), *Evidence for laryngeals*. Austin, TX: University of Texas Press, 173–186.
- (1960e – recenze): Henry Kahane & Renée Kahane & Andreas Tietze, The Lingua Franca in the Levant, *Language* 36, 454–462.
- (1960f – recenze): Helmut Protze, Das Westlausitzische und Ostmeissnische, *Journal of English and Germanic Philology* 59, 763–766.

- (1960g – recenze): Karl Bischoff, Sprachliche Beziehungen zwischen niederdeutschem Altland und Neuland im Bereich der Elbe. *Journal of English and Germanic Philology* 59, 766–767.
- (1960h – recenze): John Chadwick, The decipherment of Linear B, *American Journal of Philology* 81, 210.
- (1961a): „Impossibilities of translation“, in: W. Arrowsmith & R. Shattuck (eds.), *The craft and context of translation*. Austin, TX: University of Texas Press, 68–82.
- (1961b): „Translation as politic action“, in: W. Arrowsmith & R. Shattuck (eds.), *The craft and context of translation*. Austin, TX: University of Texas Press, 172–176.
- (1961c): „Zum sogenannten Durativum in Tocharisch B“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 77, 89–96.
- (1961d – recenze): Hans Jensen, Altarmenische Grammatik, *Journal of the American Oriental Society* 81, 54–58.
- (1962a + Shaw, Leroy R. I. & Shaw, Rosemary; eds.): *Focus on German, Part II: Book for intermediates*, Austin: TX [Preliminary edition].
- (1962b + Shaw, Leroy R. I. & Shaw, Rosemary; eds.): *Focus on German. Student's Book III. Section 3*, Austin: TX.
- (1962c): „Die Vertretung indogermanischen Dentale im Tocharischen“, *Indogermanische Forschungen* 67, 16–35.
- (1962d): „Lexical interchange between ‘Tocharian’ A and B“, *Journal of the American Oriental Society* 81, 271–280.
- (1962e): „Nominal and pronominal dual in Tocharian“, *Language* 38, 111–134.
- (1962f): „Problems of Armenian phonology III“, *Language* 38, 254–262.
- (1962g): „Relative Häufigkeit syntaktischer Erscheinung als Mittel zur Abgrenzung von Stilarten“, *Phonetica* 7, 193–216.
- (1962h): „Styles as dialects“, *Preprints of papers for the 9th International Congress of Linguists*, Cambridge: MA, 214–219.
- (1962i): „Further evidence of inter-Tocharian lexical borrowing“, *Journal of the American Oriental Society* 82, 71–73.
- (1962j): [Contributions to discussions, published in *Studies in American English*. Texas conference on problems of linguistic analysis in English. University of Texas, Austin.]
- (1962k – recenze): Meinrad Scheller, Vedisch priyá- und die Wortstippe *frei, freien, Freund*. *Journal of English and Germanic Philology* 61, 101–103.
- (1963a): „Tocharians and Turks“, *Uralic and Altaic Studies* 23, 239–251.
- (1963b): „Stories and songs of the Walapai“, *Plateau* 35, 114–122.
- (1963c): „Indo-European“, in: Thomas A. Sebeok (ed.), *Current Trends in Linguistics I*, The Hague: Mouton, 205–216.
- (1963d – recenze): Wolfgang Krause & Werner Thomas, Tocharisches Elementarbuch I: Grammatik, *Deutsche Literaturzeitung* 83, 1066–1069.
- (1964a): „Form and meaning in morphological analysis“, *Linguistics* 3, 5–18.
- (1964b): „Styles as dialects“, in: Horace G. Lunt (ed.), *Proceedings of the 9th International Congress of Linguistics*, The Hague: Mouton, 324–330.
- (1964c): „Impossibilities of translation“, in: W. Arrowsmith & R. Shattuck (eds.), *The Craft and Context of Translation*, Garden City-NY: Doubleday, 93–112.
- (1964d): „Translation as political action“, in: W. Arrowsmith & R. Shattuck (eds.), *The Craft and Context of Translation*, Garden City-NY: Doubleday, 295–301.
- (1964e – recenze): P. E. Cleator, Lost languages, *Romance Philology* 18, 124–125.
- (1965a, ed.): *Evidence for laryngeals*, The Hague & London & Paris: Mouton.
- (1965b + Shaw, Leroy R. I. & Shaw, Rosemarie; eds.): *Focus on German for intermediates*, New York & Evanston & London.

- (1965c): „Vom Genitiv im heutigen Deutsch“, *Westdeutscher Rundfunk Kulturelles Wort* 8, 11.
- (1965d): „Armenian evidence“, in: Werner Winter (ed.), *Evidence for Laryngeals*, The Hague & London & Paris: Mouton, 100–115.
- (1965e): „Tocharian evidence“, in: Werner Winter (ed.), *Evidence for Laryngeals*, The Hague & London & Paris: Mouton, 190–211.
- (1965f): „Zur Vorgeschichte einiger Verbformen in Tocharisch A“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 79, 203–210.
- (1965g): „Transforms without kernels“, *Language* 41, 484–489.
- (1966a): „Yuman languages. II: Wolf’s son – a Walapai text“, *International Journal of American Linguistics* 32, 17–40.
- (1966b): „Traces of early dialectal diversity in Old Armenian“, in: Henrik Birnbaum & Jaan Puhvel (eds.), *Ancient Indo-European dialects*, Berkeley & Los Angeles-CA: University of California Press, 201–210.
- (1967a): „Vom Genitiv im heutigen Deutsch“, *Zeitschrift für deutsche Sprache* 22, 21–35.
- (1967b): „Stil als linguistisches Problem“, *Sprache der Gegenwart* 1, 219–235.
- (1967c): „The identity of the Paipai (Akwa’ala)“, in: D. Hymes & W. E. Bittle (eds.), *Studies in Southwestern Ethnolinguistics* (Studies in General Anthropology 3.), The Hague & Paris: Mouton, 372–378.
- (1967d): „A note on cases“, in: *To Honor of Roman Jakobson. Essays on the Occasion of his 70th Birthday*, The Hague & Paris: Mouton, 2250–2253.
- (1968a): „Archaismen in der tocharischen Adjektiv- und Nominalbildung“, in: Johannes C. Heesterman & Godard H. Schocker & V. I. Subramoniam (eds.), *Praйдānam: Indian, Iranian, and Indo-European Studies Presented to Franciscus B. J. Kuiper on his 60th Birthday*, The Hague & Paris: Mouton, 60–64.
- (1968b): „Aus der Arbeit des Seminars für Allgemeine und Indogermanische Sprachwissenschaft“, *Christiana Albertina* 6: 52–54.
- (1969a): „Analogischer Sprachwandel und semantische Struktur“, *Folia Linguistica* 3, 29–45.
- (1969b): „Vocative and Imperative“, in: Jaan Puhvel (ed.), *Substance and Structure of Language*, Berkeley & Los Angeles – CA: University of California Press, 205–223.
- (1969c): „Styles as dialects“, in: Lubomir Dolezel & R. W. Bailey (eds.), *Statistics and style*, New York & London & Amsterdam: Elsevier, 3–9.
- (1969d): „Impossibilities of Translation“, in: Thomas M. Olshevsky (ed.), *Problems in the Philosophy of Language*, Holt, Rinehart and Winston, 477–489.
- (1969e): The importance of Tocharian for the reconstruction of Proto-Indo-European – [résumé] Bulletin du Cercle Linguistique de Copenhague 1967–1968“, *Acta Linguistica Hafnensia* 12: 236.
- (1969f – recenze): Simeon Lexac’i, Putevye zametki, *Der Islam* 45, 224–225.
- (1970a): „Some widespread Indo-European titles“, in: G. Cardona & H. M. Hoenigswald & A. Senn (eds.), *Indo-European and Indo-Europeans*, Philadelphia – PA: University of Pennsylvania Press, 49–54.
- (1970b): „Some basic difficulties in the application of quantifying techniques to morphological typology“, in: A. Graur (ed.), *Actes du Xe Congrès International des Linguistes* 3, Bucarest: Académie de la République de Roumaine, 545–549.
- (1970c): „Basic principles of the comparative method“, in: Paul L. Garvin (ed.), *Method and Theory in Linguistics*, The Hague & Paris: Mouton, 147–153 (+ Contributions to discussion, 153–156).
- (1970d): „Nemožnosti překlada“, in: J. Čermák & B. Ilek & A. Skoumal (eds.), *Překlad literárního díla*, Praha, 519–535.
- (1970e): „Über tocharische Verbformen und ihrem Verhältnis zum Satzakzent“, in: W.-J. Marggraf (ed.), *Untersuchungen zum Akzent in Tocharisch B*, Dissertation, University of Kiel, 95–103.

- (1970f): „Reduplication in Washo: A restatement“, *International Journal of American Linguistics* 36, 190–198.
- (1971a): „Comparative linguistics: Contribution of new methods to an old field“, *Monograph Series on Language and Linguistics* 24, 145–156.
- (1971b): „Baktrische Lehnwörter im Tocharischen“, in: Robert Schmitt-Brandt (ed.), *Donum Indogermanicum. Festgabe für Anton Scherer zum 70. Geburtstag*, Heidelberg, 217–223.
- (1971c): „Alte und neue Formen der Zusammenarbeit in der Philosophischen Fakultät“, *Kieler Universitätstage* 1971, 39–59.
- (1971d – recenze): George Y. Shevelov, A prehistory of Slavic. The historical phonology of Common Slavic, *Zeitschrift für Ostforschung* 20, 152–153.
- (1971d – recenze): Ernest Klein, A Comprehensive etymological dictionary of the English language, *Linguistics* 71, 108–118.
- (1972a): „Formal frequency and linguistic change. Some preliminary comments“, *Folia Linguistica* 5, 55–61.
- (1972b): „A proposal concerning metaphor“, in: E. S. Firchow & K. Grimstad & N. Hasselmo & W. O’Neil (eds.), *Studies for Einar Haugen*, The Hague & Paris: Mouton, 562–567.
- (1972c): „Zur Vertretung von *w nach Konsonant in Tocharisch B“, *Orbis* 21, 385–390.
- (1972d): „Untersuchungen zur quantitativen Stilistik: Implikationen für den Deutschunterricht an Deutsche und Ausländer“, *Studia Leibnitiana* 3, 102–115 (+ Comments in discussion, 160–165).
- (1973): „Areal linguistics: Some general considerations“, in: Thomas A. Sebeok (ed.), *Current Trends in Linguistics* 11, The Hague & Paris: Mouton, 135–147.
- (1974): „Echte und simulierte gesprochene Sprache“, *Gesprochene Sprache, Jahrbuch 1972 des Institut für deutsche Sprache*, Sprache der Gegenwart 26, Düsseldorf, 129–143.
- (1975a, transl. + Oranskij, Iosif M., ed.): *Die neuiranischen Sprachen der Sowjetunion*, (2 vols.), The Hague & Paris: Mouton.
- (1975b): „Intralanguage variation and interlanguage comparison“, in: Hakan Ringbom (ed.), *Style and Texts. Studies presented to Nils Erik Enkvist*, Stockholm: Sprakförlaget Skriptor, 299–302.
- (1975c): „Die Personalendungen des Imperfekts und Aorists im Armenischen“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 89, 110–122.
- (1975d – recenze): Peter Stumpf, Der Gebrauch der Demonstrativ-Pronomina im Tocharischen, *Kratylos* 18, 136–138.
- (1976a + Jazayery, Mohammad & Polomé, Edgar C.; eds.): *Linguistic and literary studies in honor of Archibald A. Hill*. Vol. 1. *General and theoretical linguistics*, Lisse: Rider.
- (1976b): „Tocharisch B –au-: tocharisch A –e-“, *Orbis* 25, 27–33.
- (1976c): „Louis Hammerich 1. November 1975“, *Christiana Albertina – N. F.* 5, 289–290.
- (1976d): „Switch reference in Yuman languages“, in: Margaret Langdon & Shirley Silver (eds.), *Hokan Studies*, The Hague & Paris: Mouton, 165–174.
- (1976e + Jarr Butchel, Christel): „Robber’s Roost – A Walapai tale“, *International Journal of American Linguistics – Native American Text Series* 1, 3, 61–67.
- (1976f – recenze): Peter Stumpf, Der Gebrauch der Demonstrativ-Pronomina im Tocharischen, *Zeitschrift der deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 126, 179–181.
- (1978a + Jazayery, Mohammad & Polomé, Edgar C.; eds.): *Linguistic and literary studies in honor of Archibald A. Hill*. (4 vols.), The Hague & Paris & New York: Mouton.
- (1978b): „Internal structure and external relationship of two verbal paradigms: Tocharian B *wen-*, A *wen-* ‘say’“, *Journal of Indo-European Studies* 5, 133–159.
- (1978c): „The distribution of short and long vowels in stems of the type Lith. *ėsti* : *vėsti* : *mėsti* and OCS *jasti* : *vesti* : *mesti* in Baltic and Slavic languages“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Recent Developments in Historical Phonology*, The Hague & Paris & New York: Mouton, 432–446.

- (1979a): *Linguistics and literature. Sociolinguistics and applied linguistics*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1979b): „On the importance of links not missing“, in: Bela Brogyanyi (ed.), *Current issues in linguistic theory. Festschrift for Oswald Szemerényi on the Occasion of his 65th Birthday – 2*, Amsterdam: Benjamins, 989–994.
- (1979c): „Zur „Überlänge“ im Deutschen“, in: Kenosuke Ezawa & Karl H. Rensch & Wolfgang Bethge (eds.), *Sprache und Sprechen. Festschrift für Eberhard Zwirner zum 80. Geburtstag*, Tübingen: Niemeyer, 197–200.
- (1980a): „OInd. *máhi* : Gk. *méga* ‘great’ reconsidered“, in: Kathryn Klar & Margaret Langdon & Shirley Silver (eds.), *American Indian and Indo-European Studies. Papers in Honor of Madison S. Beeler*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 487–495.
- (1980b): „Zum Beitrag der tocharischen Sprachen zu Problemen der lautlichen Rekonstruktion des Indogermanischen“, in: M. Mayrhofer & M. Peters & O. E. Pfeiffer (eds.), *Lautgeschichte und Etymologie. Akten der VII. Fachtagung der indogermanischen Gesellschaft*, Wiesbaden: Reichert, 542–563.
- (1980c): „Markedness and normalcy/naturalness: Some reflections“, *SAIS* 2, 162–170.
- (1980d): „Eine verschüttete armenisch-baltoslawische Isoglosse?“, *Lingua Posnaniensis* 23, 209–214.
- (1980e): „Tocharisch B *yok*, A *yok* ‘Körperhaar, Farbe’ und Verwandtes“, in: G. Brettschneider & Christian Lehmann (eds.), *Wege zur Universalienforschung. Beiträge zum 60. Geburtstag von Hansjakob Seiler*, Tübingen: Narr, 469–472.
- (1980f): „Morphological signalling of selection properties: transitiveness in Tocharian A and B verbs“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Historical Morphology*, The Hague & Paris & New York: Mouton, 421–422.
- (1981a – recenze): A. J. van Windekens, Le tokharien confronté avec les autres langues indo-européennes I,II:1, *Kratylos* 25, 125–132.
- (1981b – recenze): A. J. van Windekens, Le tokharien confronté avec les autres langues indo-européennes I, *Language* 57, 935–941.
- (1982a): „Indo-European words for ‘tongue’ and ‘fish’: A reappraisal“, *Journal of Indo-European Studies* 10, 167–186.
- (1982b): „Tocharian and Proto-Indo-European“, *Lingua Posnaniensis* 25, 1–11.
- (1982c): „O markirovannosti, sootvetstvii norme i „estestvennosti““, *Voprosy jazykoznanija* 4, 72–77.
- (1982d – recenze): A. J. van Windekens, Le tokharien confronté avec les autres langues indo-européennes I, *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 132, 399–402.
- (1983a): „A tentative English-Walapai dictionary und Etymologicum Tocharicum: Unterschiede und Gemeinsamkeiten“, in: Alfred Bammesberger (ed.), *Das etymologische Wörterbuch. Fragen der Konzeption und Gestaltung*, Regensburg: Pustet, 313–327.
- (1983b): „Nochmals arm. *hiwsn* ‘Zimmermann’“, *Die Sprache* 29, 177–181.
- (1983c): „Summary of the plenary session on sociolinguistics“, in: Shirô Hattori & Kazuko Inoue (eds.), *Proceedings of the XIIIth International Congress of Linguistics*, Tokyo, 384–385.
- (1983d): „Tradition and innovation in alphabet making“, in: Florian Coulmas & Konrad Ehlich (eds.), *Writing in Focus*, Berlin & New York, Mouton de Gruyter, 227–238.
- (1984a): *Studia Tocharica. Selected writings. Ausgewählte Beiträge*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- (1984b; ed.): *Anredeverhalten*, Tübingen: Narr.
- (1984c): „Toch B *ška*, A *škā* ; B *e* ; B *ecce*, A *aci*“, in: *Studia Tocharica. Selected writings. Ausgewählte Beiträge*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 117–123.
- (1984d): „B *staukka*–“, in: *Studia Tocharica. Selected writings. Ausgewählte Beiträge*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 212–216.

- (1984e): „Cultural and linguistic cross-currents in Central Asia“, in: *Studia Tocharica. Selected writings. Ausgewählte Beiträge*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 9–26.
- (1984f): „In memoriam Erich Hofmann 4. März 1895 – 7. November 1982“, *Christiana Albertina* N. F. 19, 231–232.
- (1984g): „Preface – Vorwort“, in: *Studia Tocharica. Selected writings. Ausgewählte Beiträge*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 7–8.
- (1984h): „Reconstructed comparative linguistics and the reconstruction of the syntax of undocumented stages in the development of languages and language families“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Historical Syntax*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 613–625.
- (1984i): „Zur tocharischen Entsprechung von skt. *tokharika*“, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 97, 131–133.
- (1985a): *Materials towards a dictionary of Chamling*, Kiel: Linguistic Survey of Nepal.
- (1985b): „‘Left’ or ‘right’“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Historical Semantics. Historical Word-Formation*, Berlin & New York & Amsterdam: Mouton de Gruyter, 583–595.
- (1985c): „Tocharian B *soy*, A *se* and related forms“, *Journal of the American Oriental Society* 105, 259–264.
- (1985d + Hansson, Gerd): „On some Rai numeral of Indo-Aryan origin“, *Indian Linguistics* 46, 33–35.
- (1986a): „Aus der Arbeit des Linguistic Survey of Nepal“, in: Bernhard Kölver (ed.), *Formen kulturellen Wandels und andere Beiträge zur Erforschung des Himalaya*, Sankt Augustin: VGH Wissenschaftsverlag, 451–459.
- (1986b): „Bantawa *rV*-< ? An exercise in internal and comparative reconstruction“, in: Dieter Kastovsky and Aleksander Szwedek (eds.), *Linguistics across Historical and Geographical Boundaries I: Linguistic Theory and Historical Linguistics*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 763–772.
- (1986c): „Doctoris lectio“, in: *Wernerus Winter, doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Posnaniensis*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 22–26 + 27–30.
- (1986d): „Hayereni anvanakan t’ek’man mi k’ani harc’er“, *Patma-banasirakan Handes* 113, 17–24.
- (1987a + Laycock, Donald C.; eds.): *A world of language: Papers presented to Professor S. A. Wurm on his 65th birthday*, Canberra, ACT: Pacific Linguistics.
- (1987b): „Differentiation within Rai: Non-lexical isoglosses“, in: Donald C. Laycock and Werner Winter (eds.), *A World of Language: Papers Presented to Professor S. A. Wurm on his 65th birthday*, Canberra – ACT: Pacific Linguistics, 729–734.
- (1987c): „Distributive numbers in Tocharian“, *Tocharian and Indo-European Studies* 1, 238–244.
- (1987d): „Old Indic *sūnú*-, Greek *huiús* ‘son’“, in: George Cardona and Norman H. Zide (eds.), *Festschrift for Henry Hoenigswald on the Occasion of his 70th Birthday*, Tübingen: Narr, 405–408.
- (1987e): „Tocharian B *ñakte*, A *ñkät* ‘god’. Two nouns, their derivatives, their etymology“, *Journal of Indo-European Studies* 15, 297–325.
- (1988a + Jazayeri, Mohammad Ali; eds.): *Languages and cultures. Studies in honor of Edgar C. Polomé*, Berlin & New York & Amsterdam: Mouton de Gruyter.
- (1988b): „Cardinal points and other directions in Tocharian A and B“, in: Mohammad Ali Jazayeri & Werner Winter (eds.), *Languages and Cultures. Studies in Honor of Edgar C. Polomé*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 775–791.
- (1988c): „Metaphors in dialectical diction. A critical note“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Historical Dialectology Regional and Social*, Berlin & New York & Amsterdam: Mouton de Gruyter, 775–791.
- (1988d): „The loss of Tocharian B **-we-* and its conditions“, *Tocharian and Indo-European Studies* 2, 211–220.

- (1988e – recenze): Werner Thomas, Tocharische Sprachreste. Sprache B. Teil I. Die Texte. Band I. Fragmente Nr. 1–116 der Berliner Sammlung, *Kratylos* 33, 95–99.
- (1989a): „Nekotorie mysli ob indoevropeskix čislitel'nyx“, *Voprosy jazykoznanija* 2, 32–45.
- (1989b): „On a new claim concerning substratum influence upon Tocharian“, *Central Asiatic Journal* 33, 126–132.
- (1989c): „Tocharian B –aiñ: B –āñ/-añ and related problems“, *Tocharian and Indo-European Studies* 3, 111–120.
- (1989d): „B –ññ-: -wññ- and related problems“, *Tocharian and Indo-European Studies* 4, 5–31.
- (1990a): „Linguistic reconstruction: The scope of historical and comparative linguistics“, in: Edgar C. Polomé (ed.), *Research Guide on Language Change*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 11–21.
- (1990b): „The importance of fine points in spelling: Deletion of accented vowels in Tocharian B“, in: Jacek Fisiak (ed.), *Historical Linguistics and Philology*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 371–379.
- (1990c): „Vorwort“, in: Peter Stumpf, *Die Erscheinungsformen des Westtocharischen. Ihre Beziehungen zueinander und ihre Funktionen* (Tocharian and Indo-European Studies Supplementary Series 2.), Reykjavik, 11–14.
- (1990d): „Verbale Paradigmen des Tocharischen“, in: Werner Bahner & Joachim Schildt & Dieter Viehweger (eds.), *Proceedings of the 14th International Congress of Linguistics 1987*, Berlin: Akademie Verlag, 2534–2537.
- (1990e): „Non-Walapai words in Walapai“, in: James E. Reden (ed.), *Proceedings of the 1990 Hokan-Penutian Languages Workshop* (Occasional Papers on Linguistics 15.) Carbondale: Department of Linguistics – Southern Illinois University, 191–197.
- (1990f + Novel, Kishore Rai): „Tripllicated verbal adjuncts in Bantawa“, in: „Linguistic fiesta“. *Festschrift for Professor Hisao Kakehi's 60th Birthday*, Tokyo, 135–150.
- (1990g): „Some thoughts about Indo-European numerals“, in: „*Essays on Indo-European Linguistics*“, ed. S.R. Banerjee, Calcutta: The Asiatic Society 1986, 23–42.
- (1991a): „Introduction“, in: Gerd Hansson, *The Rai of Eastern Nepal: Ethnic and Linguistic Grouping. Findings of the Linguistic survey of Nepal*, Kirtipur & Kathmandu: Linguistic Survey of Nepal and Centre for Nepal and Asian Studies & Tribhuvan University, i-ii.
- (1991b): „The mediopassive present participle in Tocharian A“, *Tocharian and Indo-European Studies* 5, 45–56.
- (1991c – recenze): Werner Thomas, Tocharische Maitreya-Parallelen aus Hami, *Central Asiatic Journal* 35, 317–320.
- (1992a + Polomé, Edgar C.; eds.): *Reconstructing languages and cultures*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1992b): „A note on parasystems“, in: Tom Dutton & Malcolm Ross & Darrell Tryon (eds.), *The Language Game: Papers in memory of Donald C. Laycock*, Canberra – ACT: Pacific Linguistics, 521–526.
- (1992c): „Armenian, Tocharian, and the „glottalic” theory“, in: Edgar C. Polomé & Werner Winter (eds.), *Reconstructing Languages and Cultures*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 111–127.
- (1992d): „Armenian“, in: Jadranka Gvozdanović (ed.), *Indo-European Numerals*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 347–359.
- (1992e): „Borrowing and non-borrowing in Walapai“, in: Ernst Håkon Jahr (ed.), *Language Contact. Theoretical and Empirical Studies*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 213–228.
- (1992f): „Diversity in Rai languages: An inspection of verb systems in selected idioms“, *Lingua posnaniensis* 34, 141–156.

- (1992g): „Some thoughts about Indo-European numerals“, in: Jadranka Gvozdanović (ed.), *Indo-European Numerals*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 11–28.
- (1992h): „The linguistic survey of Nepal“, in: Bernhard Kölver (ed.), *Aspects of Nepalese Traditions*, Stuttgart: Franz Steiner, 171–175.
- (1992i): „Tocharian“, in: Jadranka Gvozdanović (ed.), *Indo-European Numerals*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 97–161.
- (1992j + Polomé, Edgar): „Preface“, in: Edgar Polomé & Werner Winter (eds.), *Reconstructing Languages and Cultures*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, v–vi.
- (1992k + Schmidt, Klaus T.): „Die Formen der 1. Singular Aktiv der unerweiterten Präterita in Tocharisch B (i.e., A)“, *Historische Sprachforschung* 105, 50–55.
- (1993a): „Abstract mapping“, in: Wolfgang Viereck (ed.), *Historische Dialektologie und Sprachwandel. Sprachatlanten und Wörterbücher. Verhandlungen des internationalen Dialektologenkongresses Bamberg 1990*, 2, 258–262.
- (1993b): „Armenian, Tocharian, and the „glottalic” theory“, in: L. Hovsepian & N. Parnasian & S. Simonian (eds.), *The Second International Symposium on Armenian Linguistics 1987*, Yerevan: Armenian Academy Press, 218–241.
- (1993c): „Some conditions for the survival of small languages“, in: Ernst Håkon Jahr (ed.), *Language Conflict and Language Planning*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 299–314.
- (1993d): „The development of underlying accented „schwa” before dental in Tocharian B“, *Tocharian and Indo-European Studies* 6, 197–205.
- (1993e): „Tocario“, in: Anna G. Ramat & Paolo Ramat (eds.), *Le lingue indoeuropee*, Bologna: il Mulino, 181–196.
- (1993f): „Überlegungen zum Fehlen der Reduplikation in aind. *vēda*, gr. *oída*, usw.“, in: Gerhard Meiser et al. (eds.), *Indogermanica et Italica. Festschrift für Helmut Rix zum 65. Geburtstag*, Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft, 479–483.
- (1994a): „Griechisch *-men* und griechisch *-mes*“, in: Roland Bielmeier and Reinhard Stempel (eds.), *Indogermanica et Caucasia. Festschrift für Karl Horst Schmidt zum 65. Geburtstag*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 265–271.
- (1994b): „Syncope in Tocharian A“, in: Jens Elmegård Rasmussen (ed.), *In honorem Holger Pedersen*, Wiesbaden: Reichert, 401–415.
- (1994c): „Zum tocharischen Verb“, in: Bernfried Schlerath (ed.), *Tocharisch. Akten der Fachtagung der indogermanischen Gesellschaft, Berlin, 1990*. Reykjavik: TIES, 284–308.
- (1994d): „Proto-Indo-European: A multiangular view. VII: Comments on *reks deiwos-k^we*“, *Journal of Indo-European Studies* 22, 82–83.
- (1995a, ed.): *On languages and language. The Presidential Addresses at the 1991 meeting of the Societas Linguistica Europaea*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1995b, ed): Thomas Gamkrelidze and Vjačeslav Ivanov, *Indo-European and the Indo-Europeans*, Translation by Johanna Nichols of *Indoevropskij jazyk i indoevrojejcy* [1984], Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1995c): „Reduplication forms in Walapai“, in: Michael Dürr & Egon Renner & Wolfgang Oleschinski (eds.), *Language and Culture in Native North America. Studies in Honor of Heinz-Jürgen Pinnow*, München & New Castle: Lincom, 227–235.
- (1996 + Bickram, Ingwaba Subba D. & Hansson, Gerd & Weidert, Alfons K.; eds.): *A synoptic glossary of Athpare, Belhare, and Yakkha with fu(r)ther contributions. Findings of the 'Linguistic Survey of Nepal'*, München & New Castle: Lincom Europa.
- (1997a): „Lexical archaisms in the Tocharian languages“, in: Hans Henrich Hock (ed.), *Historical, Indo-European, and Lexicographical Studies. A Festschrift for Ladislav Zgusta on the Occasion of his 70th Birthday*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 183–193.

- (1997b): „A lone loanword and its implications“, in: Stig Eliasson and Ernst Håkon Jahr (eds.), *Language and its Ecology, Essays in the Memory of Einar Haugen*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 435–440.
- (1997c): „A sound change in progress?“, in: Raymond Hickey and Stanisław Puppel (eds.), *Language History and Linguistic Modelling. A Festschrift for Jacek Fisiak on his 60th Birthday*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 1113–1123.
- (1997d): „Tocario“, in: Anna G. Ramat & Paolo Ramat (eds.), *Le lingue indoeuropee*. Nuova edizione, Bologna: il Mulino, 181–196.
- (1997e): „Armenian *arj* ‘bear’“, in: Alexander Lubotsky (ed.), *Sound Law and Analogy. Papers in honor of Robert S. P. Beekes on the Occasion of his 60th birthday*, Amsterdam & Atlanta – GA: Rodopi, 349–351.
- (1997f + Novel, Kishore Rai): „Tripllicated verbal adjuncts in Bantawa“, in: David Bradley (ed.), *Tibeto-Burman Languages of the Himalayas* (Papers in Southeast Asian Linguistics 14. Pacific Linguistics A – 86.), Canberra – ACT: Australian National University, 119–134.
- (1998a): *Walapai (Hualapai) texts*. (Native American Texts Series 2), Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1998b + Pinault, Georges-Jean & Ji, Xianlin; eds.): *Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nāṭaka of the Xinjiang Museum, China*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (1998c): „Cases of cross-over between finite verb forms and nouns in Armenian“, in: Mark Janse (ed.), *Productivity and Creativity. Studies in General and Descriptive Linguistics in Honor of E. M. Uhlenbeck*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 629–632.
- (1998d): „? in Yuman nouns“, in: Leanne Hinton and Pamela Munro (eds.), *Studies in American Indian Languages. Description and Theory* (University of California Publications, Linguistics 131.), Berkeley & Los Angeles & London: University of California Press, 72–76.
- (1998e): „Lexical archaisms in the Tocharian languages“, in: Victor H. Mair (ed.), *The Bronze Age and Early Iron Age peoples in eastern Central Asia I: Archeology, migration and nomadism. Linguistics*, Washington, D.C.: Institute for the Study of Man & Philadelphia – PA: University of Pennsylvania Museum, 347–357.
- (1999a): „Consonant harmony in Armenian“, in: Edgar Polomé & Carol Justus (eds.), *Language change and typological variation: in honor of Winfred P Lehmann on the occasion of his 83rd birthday* (Journal of Indo-European Studies Monograph 31), Washington, D.C.: Institute for the Study of Man, 313–319.
- (1999b): „Ökonomie in der Rekonstruktion und typologische Plausibilität“, in: Colette Cortès & André Rousseau (eds.), *Catégories et connexions en hommage à Jean Fourquet pour son centième anniversaire le 23 juin 1999*, Villeneuve d’Ascq (Nord): Septentrion, 379–385.
- (1999c): „Ordered pairs of words in German and elsewhere“, in: Jerzy Bańczerowski and Tadeusz Zgółka (eds.), *Linguae amicabilem facere. Ludovico Zabrocki in memoriam*, Poznań: Wydawnictwo UAM, 331–352.
- (1999d): „Sociolinguistics and dead languages“, in: Ernst Håkon Jahr (ed.), *Language change. Advances in Historical Sociolinguistics*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 67–84.
- (1999e): „When numeral systems are expanded“, in: Jadranka Gvozdanović (ed.), *Numeral Types and Changes Worldwide*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 43–53.
- (1999f): „Tocharian marginalia“, *Tocharian and Indo-European Studies* 8, 247–274.
- (1999g – recenze): Frederik Otto Lindeman, Studies in comparative Indo-European linguistics presented on the occasion of his 60th birthday March 3, 1996, *Norsk Lingvistik Tidsskrift* 17, 327–330.
- (2000): „Eyes and ears“, in: Christianne Dalton Puffer and Nikolaus Ritt (eds.), *Words: Structure, Meaning, Function. A Festschrift for Dieter Kastovsky*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 323–327.

- (2001 – recenze): Douglas Q. Adams, A dictionary of Tocharian B, *Central Asiatic Journal* 45, 128–138.
- (2002): „The distribution of short and long vowels in stems of the type Lith. *ěsti* : *věsti* : *městi* and OCS *jasti* : *vesti* : *mesti* in Baltic and Slavic languages“, in: *Mouton Classics* 1, Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 343–358.
- (2003a): *A Bantawa Dictionary*, Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (2003b): „A new look at a Tocharian B text“, *Tocharian and Indo-European Studies* 10, 105–124.
- (2003c – recenze): Douglas Q. Adams, A dictionary of Tocharian B, *Journal of American Oriental Society* 123, 202–208.
- (2004): „Preverbal Modifiers in Sunwar“, in: Saxena, Anju (ed.). *Himalayan Languages: Past and Present*. Berlin: Mouton de Gruyter, 239–272.
- (2005): *Kleine Schriften = Selected writings : in zwei Bänden : Festgabe aus Anlass des 80. Geburtstags / Werner Winter*, selected and edited by Olav Hackstein. Bremen: Hempen.
- (2009a + Gerd Carling & Georges-Jean Pinault; eds.): *Dictionary and Thesaurus of Tocharian A, A-J*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- (2009b + Pinault, George-Jean & Schmidt, Klaus T. & Rasmussen, Jens Elmegård & Olander Thomas; eds.): *Tocharian and Indo-European Studies – Vol. 11*, Copenhagen: Museum Tusulanum Press & University of Copenhagen.
- (2010 + Ozolina, L. V. & Simonov, M. D. & Bulhakova T. & Majewicz E. & Wicherkiewicz, T; co-eds.): in: Alfred F. Majewicz (gen. ed.), *Materials for the Study of Tungusic Languages and Folklore* (Trends in Linguistics – Documentation 15–4, The Collected Works of Bronislaw Pilsudski, Volume 4), Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- (2011 + Olander, Thomas & Peyrot, Michael & Pinault, Georges-Jean & Rasmussen, Jens & Schmidt, Klaus T.; eds.): *Tocharian and Indo-European Studies – Vol. 12*, Copenhagen: Museum Tusulanum Press & University of Copenhagen.

Další odkazy na Winterovo dílo

Studia Linguistica Diachronica et Synchronica : Werner Winter sexagenario anno MCMLXXXIII : gratis animis ab eius collegis, amicis discipulisque oblata, quae redigenda curaverunt atque ediderunt Ursula Pieper et Gerhard Stickel. Berlin- New York: Mouton de Gruyter, 1985.

Brigitte L.M. Bauer & Pinault, Georges-Jean. 2003. Werner Winter: ad multos annos. In: , xxiii-xxv. *Language in time and space : a Festschrift for Werner Winter on the occasion of his 80th birthday*, ed. by Brigitte L.M. Bauer, Georges-Jean Pinault. Berlin: Mouton de Gruyter, 2003 (Trends in linguistics Studies and monographs, 144) .

<http://linguist.org/issues/21/21-3229.html>

Poděkování

Tato studie vznikla pod záštitou *Střediska pro interdisciplinární výzkum starých jazyků a starších fází jazyků moderních* (MSM 0021622435) na Masarykově univerzitě v Brně a díky grantům GAAV č. IAA901640805 a MUNI/21/BLA/2011.

Michal Schwarz
schwarz.michal@yahoo.com

Václav Blažek
blazek@phil.muni.cz